

Imenovanje visokih predstavnika

Člankom V Aneksa 10 Općeg okvirnoga sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (GFAP) definirano je da je visoki predstavnik konačni autoritet u regiji u pogledu tumačenja navedenoga sporazuma o provedbi civilnih aspekata mirovnoga rješenja. Pitanje nominovanja/imenovanja visokoga predstavnika izravno je povezano s tumačenjem Aneksa 10 Općeg okvirnoga sporazuma za mir.

Na osnovi teksta Aneksa 10 jasno je da imenovanje visokih predstavnika, (što nije slučaj s imenovanjem vojnih snaga – IFOR, sada EUFOR-ALTHEA, u skladu s Anexom 1A) ne vrši Vijeće sigurnosti UN-a, iako ono mora biti u skladu s odgovarajućim rezolucijama. Praksa Vijeća za provedbu mira (PIC) jasno pokazuje da visokoga predstavnika na tu poziciju imenuje Upravni odbor Vijeća za provedbu mira, te da je ta praksa “u skladu s rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a”, počevši od donošenja Rezolucije 1031(1995) od 15. prosinca 1995. godine.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira (UO PIC) je 27. svibnja 2021. godine “zvanično imenovao”¹ gospodina Christiana Schmidta za visokoga predstavnika za Bosnu i Hercegovinu. Postupajući po zahtjevu Upravnog odbora PIC-a da u skladu s tim obavijesti generalnoga tajnika UN-a, prethodnik gospodina Schmidta, visoki predstavnik dr. Valentin Inzko, uputio je 3. lipnja 2021. godine pismo generalnom tajniku UN-a Nj.E. gospodinu Antoniu Guterresu kojim ga informira o odluci Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira da zvanično imenuje

gospodina Schmidta. U tom pismu, gospodin Inzko također je naveo kako će gospodin Schmidt preuzeti dužnosti visokoga predstavnika 1. kolovoza 2021. godine, kad njegova ostavka stupi na snagu.

To što Vijeće sigurnosti UN-a u svojim rezolucijama koje se tiču situacije u Bosni i Hercegovini nije izričito navelo imenovanje visokoga predstavnika nije presedan: nakon što je Upravni odbor Vijeća za provedbu mira 15. prosinca 2005. godine zvanično imenovao dr. Christiana Schwarz-Schillinga za visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, on je dužnost preuzeo 31. siječnja 2006. godine, a Vijeće sigurnosti UN-a na sličan način nije izričito spominjalo to imenovanje u svojim kasnijim rezolucijama koje se tiču situacije u Bosni i Hercegovini.

Izraz podrške Vijeća sigurnosti UN-a nije pravno neophodan za stupanje na snagu odluke Upravnog odbora PIC-a o imenovanju novoga visokog predstavnika. Svi visoki predstavnici za koje je Vijeće sigurnosti UN-a izrazilo dobrodošlicu i prihvatanje, uz izuzetak gospodina Carla Bildta, već su preuzeli funkciju u trenutku kada se oglasilo Vijeće sigurnosti UN-a. Iako Vijeće sigurnosti UN-a nije eksplicitno izrazilo svoju suglasnost, to nije utjecalo na obnašanje dužnosti povjerenih visokom predstavniku dr. Schwarz-Schillingu. Izražavanje podrške u rezolucijama nije obvezno.

U odgovoru na upit koji je uputila predsjedavajuća Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Nj.E. gospođa Željka Cvijanović, generalni tajnik Ujedinjenih naroda Nj.E. gospodin Antonio Guterres je 14. srpnja 2023. godine potvrdio da je Upravni odbor PIC-a nadležno tijelo za imenovanje visokoga predstavnika.

Gospodin Christian Schmidt preuzeo je funkciju i dužnosti visokoga predstavnika 1. kolovoza 2021. godine. Od tada je generalnom tajniku Ujedinjenih naroda i Vijeću sigurnosti UN-a podnio četiri izvješća o provedbi Općeg okvirnog sporazuma za

mir. Visoki predstavnik osobno se obraća Vijeću sigurnosti UN-a svake godine.

<https://www.ohr.int/statement-by-the-peace-implementation-council-steering-board-concerning-the-appointment-of-christian-schmidt-as-the-next-high-representative/>